

Voorstel aan : Gemeenteraad van 27 mei 2013
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 14 mei 2013
Nummer :
Onderwerp : Jaarstukken 2012
Bijlage(n) : 1. Jaarstukken 2012 (bestaande uit het Jaarverslag 2012 en de Jaarrekening 2012)
2. Accountantsverslag 2012
3. Controleverklaring bij de Jaarrekening 2012
4. Concept raadsbesluit

Samenvatting : De gemeente Haren heeft het jaar 2012 financieel met een positief saldo van € 47.000 afgesloten. Dat is de belangrijkste conclusie van dit raadsvoorstel over de uitvoering van de begroting 2012. In dit raadsvoorstel besteden wij aandacht aan de financiële uitkomst 2012 en geven wij inzicht in de inhoudelijke resultaten die in 2012 zijn behaald. Wij doen u een voorstel tot resultaatsbestemming en wij doen verslag van de uitkomsten van de accountantscontrole.

Voorgestelde beslissing : 1 De Jaarstukken 2012 (bestaande uit het Jaarverslag 2012 en de Jaarrekening 2012) vast te stellen en daarmee de leden van het college te ontlasten ten aanzien van het in de jaarrekening verantwoorde financiële beheer.
2 Het voordelige resultaat van € 47.000 als volgt te verwerken in de reserves:

- Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling € 96.000.
- Toevoegen aan de Bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis € 27.000.
- Onttrekken aan de Algemene Reserve € 76.000.

Inleiding

De gemeente Haren sluit het financiële jaar 2012 af met een positief saldo van € 47.000. Daarnaast is de ombuigingsdoelstelling van € 1,2 miljoen nagenoeg gerealiseerd. Een goed resultaat, ondanks een aantal forse incidentele tegenvallers, zoals Project X Haren (€ 249.000) en de vorming van de voorziening voor de kosten van de pensioenen van de ex-wethouders (of partners daarvan) (€ 364.000).

In 2012 hebben wij dit in ogenschouw nemende een goed resultaat geboekt. Ook concluderen wij dat veel van onze inhoudelijke voornemens en doelstellingen in 2012 zijn gerealiseerd of een goede voortgang hebben gekregen.

Een ander positief element uit de jaarrekening 2012 is dat een herberekening van het benodigde weerstandsvermogen laat zien dat het risico (zij het beperkt) is afgenomen. In ons beleid sturen wij daarop en richten wij ons op het versterken van de algemene reserve.

In dit jaarverslag informeren wij u over de uitvoering en de resultaten (financieel en beleidsmatig) van de begroting 2012. Dit doen wij ook aan de hand van de afspraken zoals neergelegd in het document "Vertrouwen in uitvoering".

In de begroting van 2012 stond, behalve inhoudelijke doelstellingen, ook een ombuigings-taakstelling voor de komende jaren. Daarbij hanteerden wij een aantal uitgangspunten, namelijk:

- Inwonerraadpleging is handreiking;
- Sluitende meerjarenbegroting/weerstandsvermogen op peil;
- Stimuleren participatie en eigen inzet inwoners;
- Basisvoorzieningen handhaven (sociaal, groen, ondernemend en duurzaam);
- Geen onomkeerbare besluiten, die op termijn geld kosten of onevenredige maatschappelijke effecten hebben;
- (Groepen) inwoners in staat stellen om in te spelen op de nieuwe visie en gewijzigde omstandigheden;
- Bij bezuinigen worden onderwijs en het sociale vangnet ontzien.

Ondanks het positieve financiële resultaat over het jaar 2012 zijn er voor de komende jaren meer ombuigingen noodzakelijk. Dit noopt ons ook om de eerder geformuleerde uitgangspunten nogmaals onder de loep te nemen op haalbaarheid en aan de gemeenteraad en onze inwoners voor te leggen. Dit hebben wij in het eerste kwartaal 2013 gedaan.

In dit raadsvoorstel geven wij een korte samenvatting van de behaalde resultaten.

Toekomstvisie Haren (doelgroep Inwoners)

Wij hebben aangegeven dat er een door de raad vastgestelde toekomstvisie op Haren zou worden ontwikkeld. Eind 2012 is de sterktezwakte analyse (de basis voor scenario's voor de toekomst van de gemeente Haren) aan de raad gepresenteerd. Dit vormt één van de bouwstenen voor de besluitvorming over de bestuurlijke toekomst van Haren.

Projecten (paragraaf Grondbeleid)

Algemeen

Met ons grondbeleid willen wij een bijdrage leveren aan de gemeentelijke beleidsontwikkeling zoals realisering van woningbouw, infrastructuur en gemeenschappelijke voorzieningen. Ook in onze gemeente worden wij geconfronteerd met teruglopende grondverkoop. Wij hebben in de afgelopen jaren verliezen moeten nemen op de boekwaarden van onze grondexploitaties, ook in 2012. De verkoop van de Harener Holt verloopt overigens naar wens. Doordat wij de grondexploitaties twee keer per jaar grondig onder de loep nemen en - indien nodig - ons verlies nemen, kunnen wij spreken van een reële waardering van onze grondcomplexen. Uiteraard heeft ook de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole gecontroleerd of sprake is van een reële waardering. In de paragraaf Grondbeleid is een beknopte toelichting gegeven op het gevoerde grondbeleid in 2012. Er wordt kort ingegaan op de inhoud van de projecten en wij geven inzicht in de financiële positie van de diverse complexen en de wijze waarop (verwachte) verliezen zijn afgedekt.

Meerweg

Nadat de gemeenteraad in mei 2012 instemde met de Structuurvisie 'Meerweg ontwikkelt Meer', is de visie in concrete plannen uitgewerkt. Begin 2012 is gestart met de technische uitwerking van het westelijk deel. Inmiddels is ook de uitvoering Europees aanbesteed en startte de uitvoering in 2013. Omdat de provincie in 2012 besloot dat de realisatie van de ecologische verbindingen als schakel in de Ecologische hoofd Structuur (EHS) door moet gaan is het risicoprofiel voor dit project fors teruggebracht.

Raadhuisplein

In 2012 is een aantal geoptimaliseerde uitwerkingen van de eerder gekozen bebouwingsvariant aan de raad voorgelegd. Daarbij is de compensatie van het gemeentelijk parkeren meegenomen. In december 2012 besloot de raad, in aansluiting op de wensen van de klankbordgroep, de ruimtelijke kaders beperkt aan te passen en binnen de originele hoofdvorm een supermarkt, dagwinkels en appartementen mogelijk te maken.

Nesciopark

In mei 2012 stemde de raad in met de verkoop van een deel van de grond voor de realisatie van een tweede transferium. Het oorspronkelijke bedrijvenpark is hierdoor in oppervlakte gehalveerd.

Stationsgebied

Begin 2010 is besloten tot realisatie van de tunnel en de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig plan voor het stationsgebied. Inmiddels is het P+R terrein volgens planning gerealiseerd. In samenhang met de uitwerking van de tunnel en het station bleek in 2012 een aanpassing van het ontwerp van het voorplein noodzakelijk. Dit heeft een enigszins vertragende werking op de start van de bouw.

Woningbouw Haren Noord

Nagenoeg alle woningen op het voormalig AZC terrein (deelgebied 3) zijn verkocht. Het stedenbouwkundig masterplan voor de deelgebieden 5 en 6 is afgerond en het bestemmingsplan is in 2012 in procedure gebracht.

Zwembad Scharlakenhof

In 2012 is verdere invulling gegeven aan het door de raad aangenomen amendement (doorstart zwembad) om het zwembad weer operationeel te maken. Met vertegenwoordigers van de stichting die de doorstart wil realiseren is een overeenkomst ondertekend. De stichting is inmiddels met de uitvoering begonnen.

Dienstverlening en informatisering

Wij hebben de volgende doelstelling voor deze collegeperiode geformuleerd:

De gemeente Haren gaat nog meer inzetten op dienstverlening via internet, naast post, telefoon, balie en huisbezoek. Informatie wordt naast de website ontsloten via landelijke voorzieningen als www.mijn.overheid.nl. Ook zal de gemeente in toenemende mate gebruik maken van Nieuwe Media.

De afgelopen jaren en ook vorig jaar bouwen wij verder aan een professioneel Inwoner Contact Centrum (ICC). In dit kader is in 2012 de receptie ondergebracht bij het ICC. Ook is het afsprakensysteem voor de balie geïntroduceerd. Het werken op afspraak heeft voordelen: inwoners hebben geen wachttijden en de gemeente zelf realiseert met deze werkwijze een efficiënte en effectieve inzet van personeel.

Project X

Op 21 september liep een op Facebook gemeld privé verjaardagsfeest volledig uit de hand. Ondanks dat de gemeente via traditionele media de boodschap verspreidde dat er geen feest zou zijn in Haren, stroomde het dorp die vrijdagavond vol met feestgangers. Kort voor achten sloeg de sfeer om en begonnen de 'feestgangers' te rellen. Er raakten 29 personen gewond, auto's, ramen, tuinen, straatmeubilair, fietsen en glaswerk werden vernield. In de nacht van 21 op 22 september hebben vele inwoners in Haren angstige uren beleefd. De materiële en immateriële schade is groot (geweest) bij de inwoners, ondernemers, politie, busmaatschappijen en (de medewerkers van) de gemeente Haren. Nog steeds worden uren ingezet voor werkzaamheden als gevolg van Project X. De totale (niet geraamde) kosten voor de gemeente Haren bedragen € 249.000. In het voorjaar van 2013 is het rapport van de onderzoekscommissie 'Project X' Haren uitgebracht. In december werd de gemeente nog opgeschrikt door de aankondiging van Project Maya, waarvoor uit voorzorg de nodige maatregelen zijn getroffen.

Haren 2.0 (doelgroep Inwoners)

Wij willen een eigentijdse overheidsorganisatie zijn die in communicatie en samenwerking optimaal gebruik maakt van de mogelijkheden van Web 2.0 en Social Media. Het college beoogt nieuwe vormen van interactieve communicatie via internet en co-creatie. In 2012 is gestart met het ontwikkelen van een nieuwe communicatiestrategie, gericht op Social Media, Haren 2.0. In 2013 wordt dit nader uitgewerkt en geïmplementeerd.

Zorg en welzijn, werk en inkomen

Zorg en welzijn (doelgroep Gebruikers Zorg)

Wij willen de inwoners van Haren zoveel mogelijk in staat stellen de regie over het eigen leven te laten behouden. In januari 2012 stelde de gemeenteraad de kadernota Wmo-beleid 2012-2015 vast. In deze nota zijn missie, visie en ambities vastgelegd. In de eerste helft van 2012 is het programmaplan voor de drie decentralisaties opgeleverd. Na wisseling van het kabinet hebben wij ervoor gekozen om door te gaan met de ontwikkeling van één centrale en integrale toegang, de wijkteams, de invoering van de kanteling welzijn nieuwe stijl en provinciebreed overleg met andere gemeenten en aanbieders van zorg en welzijn.

Ook hebben wij in 2012 een proces doorlopen om te komen tot een andere aansturing en verantwoording van de door ons gesubsidieerde partners. Het gaat niet meer om aantallen, maar over het resultaat (de maatschappelijke effecten).

Werk en inkomen (doelgroep Gebruikers Sociale Voorzieningen)

De gebruikers van sociale voorzieningen willen wij stimuleren tot participatie in de samenleving en tot deelname aan het arbeidsproces. Wij richten ons daarbij vooral op het opheffen van aanwezige belemmeringen: fysieke en psychische handicaps, geen werk, geen inkomen, waardoor iedereen deel kan nemen aan maatschappelijke activiteiten en zich kan ontwikkelen. In 2012 is de wachtlijst voor de Wet sociale werkvoorziening (WSW) teruggebracht naar aanvaardbare normen. De zorg over de financiële situatie is echter onverminderd groot. Gemiddeld hadden wij in 2012 180 klanten in de uitkeringsverlening. Tegen economische, lokale en landelijke ontwikkelingen in is een daling van het bestand gerealiseerd vanaf het tweede kwartaal 2012. Ondanks de geleverde prestatie is het budget helaas niet toereikend gebleken. De concrete resultaten op het gebied van werkbegeleiding was ook in 2012 goed. Eind 2012 heeft dit geleid tot het realiseren van 78 klanten met uitstroom naar werk.

Onderwijs (doelgroep Jongeren)

In 2012 stond de verdere ontwikkeling van de nieuwe Zernike College, het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de stichting Baasis centraal. Deelgebied 4 in Haren Noord aan de Kerklaan is aangewezen als locatie voor de herhuisvesting van het Zernike College. Het stedenbouwkundig plan is vastgesteld en er is een keuze voor een architect gemaakt. Doordat extra capaciteit besteed is aan onderwijsprojecten, de nazorg in het kader van Project X en de verslechterende financiële situatie rond stichting Baasis is het ons niet gelukt het IHP 2013-2016 op te stellen. In 2013 zal het IHP ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Duurzaamheid (doelgroep Eigenaren en huurders)

Wij hebben aangegeven dat wij in 2012 de Klimaatnota zullen gaan uitvoeren. Ook wilden wij een actieplan schrijven voor de opzet van een lokaal kenniscentrum. Bij projecten binnen de gemeente blijven wij zoeken naar mogelijkheden om aan de gemeentelijke doelstellingen voor duurzaamheid te voldoen. In 2012 is het klimaatbeleid geëvalueerd. Processen rondom duurzaamheid zijn verder gestandaardiseerd en geborgd in de organisatie. Ook hebben wij geïnvesteerd in projecten, zoals Biomassa. In het kader van het streven richting klimaatneutrale gemeente hebben wij ons gemeentelijk wagenpark en het duurzaam inkopen verder geoptimaliseerd.

Analyse resultaat 2012

In de Bestuursrapportage 2012 waren de ombuigingen tot een bedrag van € 301.580 nog niet gerealiseerd. Er is sindsdien een aantal positieve ontwikkelingen zichtbaar in de laatste maanden van 2012. Vooral de bezuinigingen op de Wmo voorzieningen, vastgoedbeheer en parkeervoorzieningen zijn alsnog gerealiseerd. Daarmee zijn de ombuigingen voor een bedrag van € 1.133.000 gerealiseerd in 2012, al dan niet structureel. Een bedrag van € 100.000 is nog niet gerealiseerd. Hierover hebben wij u in de Kadernotitie ombuigingen nader geïnformeerd.

Op doelgroepniveau is zowel een aantal overschrijdingen als een aantal onderschrijdingen zichtbaar ten opzichte van de Bestuursrapportage 2012. Hieronder vindt u in tabelvorm de saldi van de doelgroepen per eind 2012:

Doelgroep	Begroting na Burap	Realisatie	Saldo
Inwoners	3.638.000	4.029.000	-390.000
Gebruikers Sociale voorzieningen	705.000	1.255.000	-550.000
Jongeren	3.664.000	3.546.000	118.000
Gebruikers Zorg	3.398.000	3.202.000	196.000
Culturele klanten	1.913.000	1.610.000	303.000
Eigenaren en huurders	2.744.000	2.765.000	-21.000
Gebruikers publieke ruimten	6.192.000	5.883.000	308.000
Economische klanten	237.000	218.000	19.000
Bedrijfsvoering / Algemene dekkingsmiddelen	-23.006.000	-23.123.000	117.000
Mutaties reserves	379.000	568.000	-189.000
Totaal (resultaat)	-136.000	-47.000	-88.000

Korte toelichting bij de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de Bestuursrapportage 2012:

Het nadelige verschil van € 390.000 bij de doelgroep Inwoners bestaat voor een bedrag van € 364.000 uit de (niet-geraamde) verplichte voorziening voor wethouderspensionen (voor de niet-verzekerde oud-wethouders die al met ouderdomspensioen zijn). Deze verplichting vloeide voort uit de notitie "Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) en arbeidskostengerelateerde verplichtingen" die de commissie BBV in januari 2013 uitbracht. Daarnaast diende op basis van dezelfde notitie een (niet-geraamde) last van € 87.000 te worden genomen in verband met nog te betalen verzekeringspremies voor ex-wethouders die nog niet met pensioen zijn.

Het nadelige verschil van € 550.000 bij de doelgroep Gebruikers sociale voorzieningen wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten van de bijstand (€ 392.000 nadelig), hogere kosten van het SW-bedrijf (€ 185.000 nadelig).

Het voordelige verschil van € 118.000 bij de doelgroep Jongeren wordt met name veroorzaakt door een meevaller van € 123.000 op het gemeentelijk onderwijsbeleid.

Het voordelige verschil van € 197.000 bij de doelgroep Gebruikers zorg is ontstaan voornamelijk door een meevaller van € 178.000 bij de huishoudelijke hulp in het kader van de WMO.

Het voordelige verschil van € 304.000 bij de doelgroep Culturele klanten is vooral ontstaan door een voordelig verschil van € 214.000 bij de sport (met name veroorzaakt door het feit dat er geen exploitatie van het zwembad heeft plaatsgevonden in 2012, terwijl dit wel was geraamd) en een voordelig verschil van € 56.000 bij 't Clockhuys-CKC (hogere inkomsten en minder kosten).

Bij de doelgroep Gebruikers publieke ruimten is sprake van een voordelig verschil met de Begroting van € 308.000. Dit is voornamelijk veroorzaakt door een voordeel van € 80.000 bij het rioolonderhoud (onder andere door rioolinspecties die wel waren geraamd, maar nog niet volledig waren uitgevoerd), een besparing van € 73.000 op het onderhoud van plantsoenen, een besparing van € 54.000 op vastgoedbeheer.

Het voordelige verschil van € 117.000 bij Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen bestaat met name uit een nadelig verschil op de saldi kostenplaatsen van € 507.000, een voordeel van € 267.000 op het Gemeentefonds (onder andere vanwege de september- en decembercirculaires, die nog niet waren verschenen op het moment van het opstellen van de laatste begrotingswijziging, de Bestuursrapportage), een voordeel van € 187.000 vanwege verrekeningen met betrekking tot voorgaande dienstjaren, een voordeel van € 124.000 vanwege een hoger dan geraamd bedrag dat is ontvangen vanuit GEM Haren Noord C.V. in verband met het Fonds Bovenwijks (dit extra bedrag is toegevoegd aan de Algemene Reserve).

Het nadelige verschil met de begroting van € 189.000 op Mutaties reserves is te verklaren door:

- De niet-geraamde toevoeging van € 90.000 aan de bestemmingsreserve Budgetoverheveling (het gaat om toevoegingen die zijn aangekondigd (inclusief een verwacht bedrag) bij de Bestuursrapportage 2012 en waarvoor de raad toestemming heeft gegeven);
- Een extra toevoeging van € 124.000 die niet was geraamd. Dit is de toevoeging van het extra bedrag;
- Een hoger dan geraamde onttrekking aan de bestemmingsreserve Meerweg (verschil € 25.000).

Voorstel tot resultaatbestemming 2012

Wij stellen voor het voordelige resultaat van € 47.000 als volgt te bestemmen:

Reserve	Toevoeging/onttrekking	Bedrag
Bestemmingsreserve Budgetoverheveling	Toevoeging	96.000
Bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis	Toevoeging	27.000
Algemene Reserve	Onttrekking	<u>-76.000</u>
Totaal		<u>47.000</u>

In 2012 hebben wij opdracht gegeven tot het uitvoeren van rioolinspecties- en reiniging. De werkzaamheden zijn voor het grootste deel nog niet uitgevoerd. Het gaat om een bedrag van € 96.000 dat pas in 2013 zal worden besteed. Aangezien in de berekening van de rioolheffing 2012 rekening is gehouden met uitvoering in 2012, hebben de burgers al betaald voor deze werkzaamheden. Het ligt daarom in de rede het geld te reserveren via de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling.

Bij de recente voorjaarsactualisatie van de grondexploitaties is de verwachte winst van de grondexploitatie Haderaplein verlaagd. Daardoor kan het beoogde deel van de kapitaallasten van het nieuwe raadhuis niet meer volledig worden afgedekt.

Conform de eerder ingezette lijn stellen wij voor een bedrag van € 27.000 toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis. Daarmee is de Bestemmingsreserve weer voldoende om het beoogde deel van de kapitaallasten af te kunnen dekken.

Uit voorgaande toevoegingen aan de bestemmingsreserves en het voordelige saldo resulteert een onttrekking aan de Algemene Reserve van € 76.000.

De bevindingen van de externe accountant

- De externe accountant heeft de Jaarrekening 2012 (onder voorbehoud van ongewijzigde vaststelling door u) voorzien van een goedkeurende verklaring omtrent zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

- Ook de verantwoording over de besteding van doeluitkeringen, de zogeheten SiSa-bijlage die onderdeel uitmaakt van de jaarrekening, is hiermee voorzien van een goedkeurende verklaring.
- De externe accountant heeft vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.
- Wij bevelen het Accountantsverslag Jaarrekening 2012 (zie bijlage 2) in uw aandacht aan.

Voorstel

Wij stellen u voor:

- 1 De Jaarstukken 2012 (bestaande uit het Jaarverslag 2012 en de Jaarrekening 2012) vast te stellen en daarmee de leden van het college te ontlasten ten aanzien van het in de jaarrekening verantwoorde financiële beheer.
- 2 Het voordelige resultaat van € 47.000 als volgt te verwerken in de reserves:
  - toevoegen aan de Bestemmingsreserve Budgetoverheveling € 96.000;
  - toevoegen aan de Bestemmingsreserve Nieuw Raadhuis € 27.000;
  - onttrekken aan de Algemene Reserve € 76.000.

Haren, 16 april 2013

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

Th.J.J. Sieling,
locoburgemeester